

Szerkesztőség: Az arad-csanádi egyesült vasutak p...
Bérmentelen leveleket csak ism...
Kéziratokat vissza nem küldünk.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik kétféle és ötszemp...
Előfizetési árak:
Hirdetések díja:
Külföldi postai díj:
Nyitóléte sora 15 krajczár.

14 és 25.

A véderőtörvény-válasz befejezésére vonatkozó alábbi fejtegetést kiadó helyről vettük:

Budapest, február 12

A magyar képviselőház legközelebb azon helyzetben lesz, hogy tudomást vehet azokról a megállapodásokról, melyek az utolsó 48 óra alatt a magyar kormány, a korona, a közös miniszterium és az osztrák kabinet közt létrejöttek...

rés a parlamentben. Így mindenesetre hangsúlyozzuk, hogy ezen szövegbeli változtatásnál egy tényezőztől sem kellett áldozatot várni...

Hasonló megnyugvást talál a részrehajlatlan közvélemény azon módban, melylyel a kormány az önkényeseket illető szakaszokra vonatkozó aggályokat eloszlatni szándékszik...

Ezen változtatások és engedmények által főleg a kormány és a korona a pártzenvedély kicsinyis kajánosságát a közvélemény jözan belátására. Ki mer kételkedni azon, hogy a pártzenvedély fogja a pert elveszíteni?

téknék, melyben az állami nyelv a tisztivizsgálatoknál érvényesüljön. A többség ellenben határozottan ellenzi ezt. Es teljes joggal. A vizsgálati nyelv meghatározása kétségtelenül ama jogok complexumához tartozik...

Ezen változtatások és engedmények által főleg a kormány és a korona a pártzenvedély kicsinyis kajánosságát a közvélemény jözan belátására. Ki mer kételkedni azon, hogy a pártzenvedély fogja a pert elveszíteni?

elnök indítványai egyhangú helyeslésre találtak, s úgy a 14. § módosítása a mint a tiszti vizsgálatok nyelvéről vonatkozó javaslatok megnyerték az összes jelen voltakhoz az új arulást...

Az értekezlet a miniszterelnök eljelenését egyhangúlag helyesléssel fogadta. A 25-ik szakasszal kapcsolatos határozati javaslatot szemben Gajári Ödön más szöveget hoz javaslatba, mely a német nyelv szükséges mérvű tudásának biztosítása mellett a magyar államnyelvnek illetőleg a horvát hivatalos nyelvnek a vizsgákon való használatára nézve megnyugtató biztosítékot foglalna magában.

Falk Miksa a véderőjavaslatról Arad város. orsz. képviselője a „Pester Lloyd” tegnapi számában kiválóan érdekes és az ellenlék kapkodásait felette jellemző cikket közölt:

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Február 14.)

Sárosi Gyula elfogatása.

(Sz.) Multkor Vachott Sándornak a „Figyelő”ben megjelenő érdekes emlékjegyzetét után elbeszéltek, hogy a forradalom egyik üldözött költője: Sárosi Gyula — miután éveken át Sorsios álnével mint tanító lappangott Gyöngyösön, mint volt kénytelen éjjel, kalap nélkül átázza mene külni Nagy Rédére, barátja: Vachott Sándor hajlékába, midőn ez maga Gyöngyösön benn volt, s mint tőlték Bédén nagy nyugtalanságban az éjszakát. Elmondtuk azt is, hogy a gyöngyösi rosz indulatu polgármester: Burik vállalkozott rá, hogy Sárosit elfogja, míg ennek jólelkű neje egy asszonyt — putton szölvél — küldte ki Rédére, hogy figyelmeztesse őket a veszedelmre.

Ha éjszakánkat nem zavarta is semmiféle háborgatás, nyugalmunk azért még sem volt pihenő; sőt a zsendárok megjelenésétől remegve, ruháinkat sem mertük levesszük. Alig kezdett szürkülni, már fenn v lánk s a reggeli elkészítetve, a oselédekkel elhittettük, hogy Sorsios még jókor reggel visszaindult Gyöngyöszre egy oselédi kocsiával, mely éppen odatartott.

Megigértte, hogy kivassagunk szerint fog oszeledni, Alig hagytk őt magára, midőn a szo baleány azzal a jelentéssel lépett be, hogy Kis Andrásné van itt Gyöngyösön s Burikné egy putton felkötmi való szölvét küldött tőle; de — tette hozzá kisévontatva, a leány, — sáros osizmával erőnek erejével maga akarja puttonát behozni; azt mondja ugy parancsolta neki.

A szobaleány távoása után megjelent kopogós oszmáiban, puttonnal a hátán, a szép, szolid arcú Kis Andrasné, s gondosan beöltözve maga után az ajtó, susogó hangon tudtata velem asszonya üzenetét, betörtől-bettrre ugy, a mint az a szájába volt adva.

— Mi az, valami baj van? — hangzék e pillanatban, s férjem szobájá megylt aajtajan Sorsios dugta ki a fejét. — Uram ne vigy a kísértetbe! — szölt ijedten keresztet vetve magára a jámbor kapás asszony. — Azt hittük, az isten tudja hol jár eddig a tens ur, s nincs ott a hol egyszerre meg fogják találni, s a hol jelenléte a nagyságos asszonyokra is veszedelmet hozhat.

száma sem véve, megmaadt ama határozata mellett, hogy míg brjemmel nem beszél, történjék bármi, nem mozdul egy lépést sem tovább.

Sándor e válságos nap reggelén Imre ösccsától sürgönyt kapott Budapestről, mely Mahovesky által lett volna Rédére küldendő, ha férjem történetesen lonn ninos, de bevártta Gyöngyösön a gyrcsoosi érkezését, mely mint a sürgöny kvánta, délelőtti tíz óra tájban érkezett, s whot Imrénének egy bizalmas barátját hozta magával ki, s úze nettál, Imre által küldve hogy Sárosi elfogatását rebesgetik Budapestben, s hogy ő (Vahot Imre) beszélt e fiól az öreg Heinrich kapitánnyal s egy igen nagy befolyásu auditorral is, kivélő viszonyban áll s ki a hol lehet, örömet skit szerencsétlen foglyainkon. Az öreg urépen, mint ez, azt tanácsolja, sőt úzani Sorsiosnak, ha nincs még elfogva; sieszen hadéktalanul Budapestre, s jelente magátgyenesen nála — az illető auditor cizmét áudornak megküldik, — s ő szavát adjaelöre, hog megmenti Sárosit.

Sándor ez üzenet tül feltartóztatva, osak dél tájban érkezhet haza, mindnyájunk, de különösen nekü és két kis gyermekének leirhatat an örnere.

Megtudva a történetet, azonnal besietett Sorsioshoz. — Mindenekelőtt add a pénzt, — mondá fölüldutan sorsió kezét a szerencselénnel, miközben nény tiz forintost nyujta át neki, — s imly azonnal Budapest felé. Tarts egyenen az ecsédi erdőknek, honnan, ha az oságutra kijutottál, akármilyen paraszt koca felülhetsz, hogy mielőbb bejuthass a fösorsba. Azért nem jöhettem ma korábban szs, mert sürgöny nyel szölvitt föl Imreármán Gyöngyösön küldöttét. Erre vártam azzal az üzenettel jött, hogy haladéknul siesz Budapestre, s jelentsd föl egadat önként, an nál az auditornál, kin neve e kártyára

van jegyezve. Ez meg fog menteni, ha jelentés magadat, Heinrich bátyánk segélyével. — Szavai közben a kártyát átadta Sorsiosnak.

Az aranyos klikk.

(Gaboriau regénye.)

Elöre lépett tehát az öreg tiszthez és erős hangon, hogy mindenki hallja, így szóltotta meg Dani: — Kedves barátom! Ki voltam jelölve, hogy oda menjek, a honnan ön jön és beadtam lemondásomat. De azok után, a miket ön mondott, — indulok!

Dani hasztalan kérdezte bárkitől, hogy ki volt ez a kérdéve beszélő ember. E helyett hirtelen jelentették, hogy főnöke várta. Dani hirtelen odasietett és már az ajtóban jelenté: — Parancsnok ur, én követem tanácsait és három nap múlva a „Conquet” feléldézetem leszek! — Az öreg hajóskapitány szigorú arccal kiderült: — Helyes! — szölt az öreg, — nagyon okosan teszi, mert az ön ügye kezdett gyanusodni. A miniszter ur nagyon felhangolódott ön ellen. — A miniszter ur, miért?

— Először, mert önre bízott egy nagyon strógos munkát.

— Ah, engedj meg Champey ur, én láttam az ön levelet! Egy zondolat villant fel Dani agyában. — Oh, ha láthatnám a levelet! — Parancsnok ur, kérem, mutassa meg nekem ezt a levelet.

— Most az öreg kapitány meg is esküdtött volna arra, hogy a fiatal hadnagy nincsen teljesen rendben mind az öt korékkal. — Nálam ninosen, — felelé az öreg, — de az irattárban van elhelyezve. A következő perozben Dani ott volt az irodában és nem minden akadály és feltétel nélkül ugyan, de megkapta a kívánt levelet.

Lázus igazolomban nyitotta fel a megjelölt fiókot és az első dolog, a mi szemébe tűnt, a levél volt, mely az előző nap datumát viselte és abban ő, Champey Dani azt a kegyet kérte a tengerészeti miniszteről, hogy résztvegyen a „Conquet” fregatt expedíciójában.

Ezt a levelet Dani nem írta. Nagyon is bizonyos volt benne, de olyan hűen volt kézírása utánozva és aláírása olyan találó volt, hogy káprázott a szemé és egy pillanattig kétkedett a saját eszében. De olyan kitűnő volt a hamisítás, hogy inkább kétkedett volna a saját emlékező tehetőségén, sem mint a levél valódságában. El is volt rémítve a hamisítás e művészetétől és felkiáltott: — Hihetetlen! Csak annyit látott bizonyosnak, hogy ez a levél osak a mis Brandon gondolata lehetett. Kétségkívül egyik büntetés lehetett itt is a tisztelőreméltó sir Elgin Thomas, ki a levelet írta. Ah, most már megtudta magának magyarázni, hogy miért volt mis Sarah az ő lakásán olyan arczátlanul bizonyos

ARADES VÖLKE.

Tant de bruit. . . Abban az irtozatos hóviharban, tegnap délután mintegy hetven merész ember...

A városházi ellenlélek és szabadelvű párt nagy izgalomban voltak ezert napok óta. Azt hitték, hogy most már csakugyan...

Es mindebből mi történt, mi teljesedett be? A közigyelés elején Barabás Béla dr. jól megmosdatta a Neumannokat...

Oh, miért is születünk arra, hogy e percek megérjék, — kelt itt-ott egy-egy rezignált sóhaj és várta mindenki a harc kiterjesztését.

Mi lesz most? Ki megy innen élve ki? . . . Es amig ez az aggodalom megülte a sziveket...

Az egész közigyelés szinte örülni látszik, hogy ilyen gyorsan, simán került magáról ezt a nyugot és hozzá fogtán egész kedvvel, élénkséggel a város sajtó ügyeinek a tárgyalásához.

Am jó. — mondjuk mi is, legyen így. De mit szól ehhez a karzat, mely ilyen ok nélkül felt meg főlig és trüft ki teljesen azonban, mihelyt láfta, hogy vége a „magyar világnak“.

Máskor nem kell olyan erősen hinni a karzatot így puffra, mert a városházi ellen ezek könnyen a pásztor szerepére jut és nem hiszik el neki a karzaték, hogy jön a farkas.

Gyászistenítést a trónörökösért. Az aradi ev. ref. egyházbán Rudolf trónörökös lelki üdvéért a hó 26-án délelőtt 10 órakor tartatik meg a gyászistenítést...

A közigyelés részvéte. Aradváros közigyelési bizottságának tegnap megtartott közgyelésén F á b i á n László főispán részvétel emlékeztet meg Sz z a t h m á r y Miklós dr. közigyelési bizottsági tag elhunytáról...

Arad, mint alapít tag. Aradváros közönsege ismét belépett egy irradalmi intézménybe, a mennyiben 50 főtalmi tag lett a magyarországi földrajzi társaságnak.

A közigyelés részvéte. Aradváros közigyelési bizottságának tegnap megtartott közgyelésén F á b i á n László főispán részvétel emlékeztet meg Sz z a t h m á r y Miklós dr. közigyelési bizottsági tag elhunytáról...

Beioch B. Károlynak szekerese utra 5- szám alatti új épületére közszéki adó mentességért a megengedett időre megadta a közgyelés.

A gazdasági szék a javasolja a közgyelésnek, hogy a halászati jog eszentul is házilag kezeléssék, mert az célra vezet.

A javaslat elfogadott. A belügyminiszter jóváhagyta az arad városi végrehajtók javára megszavazott segélyt.

Tudomásul vétetett. A H e r c z Miklósnál és H e r c z Arminal falerakohely bérlete iránt öttök szerződések jóváhagyattak.

A tanács megbízottait, hogy a fogyasztási adók közlelésénél belátása szerint megtegye a szikszeg s intézkedéseket.

A vaspályához vezetőt kiépítésének évi részletét 8000 frtól 6000 frtra írta le a közgyelés.

Felolvastottat a Vereskecemi testület kérvénye, melyben kéri a várost, hogy az építendő kereskedelmi skadémiához adjon egy üres telket azzal a kikötéssel, hogy a telek oszaki ajelzett célra fordítandó.

Parecz tanácsnok véleményére a kérvény a jövő havi közgyelés tárgysorozatába tüzetett ki. Ha a telek három év alatt fel nem építetnének, akkor vissza esik a város tulajdonába.

Ozv. Krausz Károlyné nyugdíj élvezet érdekében a város fel fog írni a miniszteriumhoz.

A tüzzrendészeti szabályrendelet ügyében, a mely véleményezésre a helybeli tüzoltó egyletnek adatott ki, az érdekeltek azt javasolják, hogy a tüzoltók száma szaporításnak a mit javasol a tanács is. A tanács bizottsága, küldött ki annak megvizsgálására, hogy a tüzoltók számának szaporítására való fedezetét honnét nyerhetné a város.

Az áruosznak részvényesei kérvényt adtak be a hatóságokhoz az iránt, hogy a húst csak a csarnokban szabadon kimérni, mivel az a szabadban megromlik s kello tiszta elbánásban nem részesíthető.

A helybeli mérésorok e kérelem mellett az ipartestület után szintén pártoló kérvényt adtak be a tanácshoz. Az egészségügyi bizottság is, hová az ügy véleményre kiadott, a csarnok mellett nyilatkozott.

Lukács Miklós azt tartja, hogy minden részvényes ügyétől elkiesintve egy áruosnok nagy vivmány a városra, a melyet pártolni kell. Kéri a közgyelést, hogy a közegészségügyi bizottság javaslatát fogadja el s a husnak a szabadban való kimérését tiltsa be.

Salacz Gyula polgármester az eddigi gyakorlatot ohaítja meghagyandónak. Varjasz József a közegészségügyi bizottság véleményéhez járul s indítványozza, hogy erre vonatkozólag a város alkosson szabályrendeletet.

Páffy Ede szintén a zárt helyen való kimérés mellett emelt szót. Itj. Kristófy János az ipartestület kérvényét elutasítja az el fogadására ajánlja. Fabian László főispán megjegyzi, hogy szabályrendelet hozására nincs szükség. Külömben szavazás alá bocsátja a kérdést.

As eddigi gyakorlatot fenntartása mellett csak két városatyja nyilatkozott. E szerint eszentul a hus nem a nek csak fedett helyen szabad árulni. A szabályrendelet szintén meg fogja alkotni a hatóság. A tanács előterjesztésére a közgyelés az ipariskolai pázhusamos osztályok létesítésére megszavazott 250 frtot.

Salacz Gyula polgármester válaszója, hogy ö oly cseleket nem tud, a melyek általi a Neumann-testvérek jövedék kiadásai miatt adóhalotkossá válnának, mert ha tudná másra lett volna, vizsgálótól is gondoskodott volna. Kéri a közgyelést, hogy az interpelláció elírás végett adja ki neki.

Barabás Páter indítványt ad be a közgyeléshez az iránt, hogy a 13 vártan szobrában készítessenek egy fülkét csalásért, mindig megközelíthető helyen, hogy abban történelmi emlékeket lehessen elhelyezni.

Salacz Gyula indítványozza, hogy az ügy neki, mint a szoborbizottság elnökének intézkedés végett adassék ki. A mi helyes léssel el is fogadott.

Arkay Kálmán kéri a közgyelést, hogy az ögy fontosságánál fogva tárgyalja a tárgysorozat 37-ik ügyét, mely a véderója vaslatra vonatkozik.

A kérelemnek hely adatott. A véderójavaslat. A folyótörvény során első sorban fel vasatott M ö l e k Lajos dr. és több törvényhatósági bizottsági tagnak kérvénye az iránt, hogy a véderójavaslat sérelmes két pontja elvetése érdekében a közgyelés felíratot intézen a képviselőkhoz s a főten dihához s e felíratot pártolás végett küldje meg az összes törvényhatóságoknak is.

M ö l e k Lajos dr. kéri indítványát elfogadását. Az indítvány hozzászóllása nélkül egyhangulag elfogadták s a fent érintett felíratok küldése elrendelvetett. Folyó ügyek. A polgármester havi jelentése egyhangulag tudomásul vétetett.

A Ferenoz-József alapítvány-ügyet bizottságába egy elhunyt tag helyébe E o k s t e i n György válasz tatott be. Választás. A mértékhatótelestídi hivatali segédi állás Hegyvári Károly elmozdítása következtében ürese desbe jött. Ez állás választás utján töltött be.

A kijelölt bizottságba a főispán a maga részéről kiküldötte Szalay Antal, Varjasz Józsefet és Arkay Kálmánt, a közgyelés pedig M ö l e k Lajos dr., M ö l l e r Károlyt és B e i o c h Károlyt.

A kijelölt bizottság J a n k ö Imre hozta javaslatba, ki mar három év óta működik a mértékhatótelestídi hivatalban. Mellé pályáztak még C z e n g e r József. T u z s e s Márton és T ú z s e s Béla, kik szintén kello képesítéssel bírnak.

Az állásra egyhangulag J a n k ö Imre választott meg. Egyéb ügyek. A kolozsvári Mátyás szobor bizottsága megújítási kérelmet nyújtott be a város önkormányzatához. A tanács erre 25 forintot hozta ki a vaslatba s indítványozza, hogy a főkapitány gyűlést rendeljen el.

Indítványt elfogadott. T ö t h István mérnöknek 3 havi szabadságot adott meg a közgyelés. A polgármester jelenté, hogy A n d r e j k o v i t s Keresztély volt városi örmester a kuria is elítélte sigy nem nyugdíjazható.

A jelentés tudomásul vétetett. R a f f y József és C s e p p György szülösköz oklevélnek meghirdése tesse elrendelvetett. A külföldiek nyilvántartására vonatkozó szabályrendeletet a belügyminiszter jóvá hagyta.

Tudomásul vétetett. A szabályrendelet hatályra lépése iránt a belügyminiszter külön fog intézkedni. A színházi berházban levő és bérbeadás alá kerülő esz emeleti lakás s a többi lakás bérlete a gazdasági szék javaslata alapján dotetett el. E szerint G r ü n v a l d Ferenoz és K o s t k a Guézly bérlete megfoszabbított, ellenben S c h w a r o z Sinoné csak akkor hosszabbíthatik meg, ha 650 frt évi bért fizet, M o s k o v i t s Johannás pedig, ha 325 frtot P é t e r f f y Antal bérletéből 30 frt elengedtetted.

A kurtioi, vízei és tornyai utak kavi esolási munkáját K o m j á t h y Zeigmondnak és A n d r á s y Jánosnak adta ki a közgyelés. A T r a y t l r Antal fenyőfászállító, N a g y Fkossal világitási anyaga, K n e f f e l Károlyval vasneműk, T e r n a y Ernővel a szegények házába szükségessé kenyér, (s s z a Károlyval lakatosmunkák, T i c h l e r Károlyval a védőoltás-munkák és e i d n e r Bernáttal falerakohely-bérlet hosszabbítása iránt kötött szerződések jóhagyattak.

Mittner József irítványozza, hogy a gyatra állapotban lév kölvárosi utcák helyreállítására szavon meg a közgyelés 6000 frtot, vagy eseg annyit, a mennyit a közeési alap megf. Parecz Irván indítványozza erre vonatkozólag, hogy a tans keresztessék meg javaslatátellel a jövőhavi közgyelésre.

Salacz Gyula polgármesternek az a véleménye, hogy az egyértü utkijavítás nem vezet célra, mert az a kihordott utanyag csak ideig örág utának. Rendszerez utjavitással lehet csakézt érni, a mely különösen a temetőbe eszöt utókaúál szik séges. Az intézkedések egtrétével a tanácsot bizta meg a közglés. Felhívás érkezett város közönseghöz, hogy a magyarorsági „u e p r a j i t r s s a a g” java tegeyn alapítványt. A közgyelés megszavazott erre 50 forintot. S á z h y Jánosna a gáji ütres telkek vejevőknek fizetés irászatát adott a közgyelés.

Salacz Gyula polgármester válaszója, hogy ö oly cseleket nem tud, a melyek általi a Neumann-testvérek jövedék kiadásai miatt adóhalotkossá válnának, mert ha tudná másra lett volna, vizsgálótól is gondoskodott volna. Kéri a közgyelést, hogy az interpelláció elírás végett adja ki neki.

VAROSI KÖZÜGYEK.

Aradváros közgyelése.

Meglehetősen izgatott hangulatban gyülték össze a városatyák a tegnap délután megtartott februári rendes közgyelés-izgatottá teite öket a tárgysorozatban foglalt azon tétel, a mely a véderójavaslat sérelmes két pontja ellen való tiltakozást ki náigatta.

Az izgatottság azonban nagyon hamar lelanyhult. M ö l e k Lajos dr. és társainak indítványát a g y h a n g u l a g, minden hozzászóllás nélkül elfogadta a közgyelés, határozattá emelve ezzel, hogy a 14. és 26. § § ok elvetése érdekében a képviselők s főrendíbatat megkeresi s azt pártolás végett megküldi a törvényhatóságoknak. Így az ominózusnak vétt ögy esendes megoldást nyert.

A közgyelés egyéb ügyei a szokottak voltak. Alig akadott egy-egy érdekesebb tétel. Többnyire a tanácsnokok referáltak, kiknek előterjesztéseit egyhangulag vette tudomásul a közgyelés.

Némi zajt esapótt az áruosznak részvényeseinek kérvénye s a kulvárosok utóznak rendezése, mely-kröl lent adunk bő tudósítást. Indítványokban, interpellációkban sem volt hiány.

A közgyeléstől különben a következő tudósításunk szól: II. Az ülésen F á b i á n László főispán elnök leté alatt jelen voltak: S a l a c z Gyula polgármester, U r b á n y i János főkapitány, P a r e c z István S a r l o t Domonkos tanácsnok, V a r j a s z János József, L a j o s József, P a r e c z János dr. tiszti főügyész R a j n a y Lajos József, Neumann József, M ö l e k Lajos dr., Mittner József, Neumann Károly, Traytl Antal, Barabás Béla, Millig József, Schor Albert, Valder Gyula, Stáner Jakab, Arkay Kálmán, Páffy Ede, Feketein György, Marek Samu, Heicher Károly, Barabás Páter, Hoegny Ernő, Schöffer Adolf, Rajkay József, Nóvoty Lajos, Inkey Emil Előv Ármin, Pohl Károly, Simay István, Visor Páter, Darányi János dr., Korcsicz Gyula, Francz Károly, Remetey Károly, Jánosy Domján dr., Stoll Károly, Matyók Pál, Kiss Ármin, Klein Soma Scholoz Gyula, Greiner Károly, Tóth József Domonkos Lajos Szalay Károly, Kondorosy József, Reszóvna Kozma, Kermer Péter, Dogaru György, Schusztar Illés dr., Szole József, Neumann János, Turay Antal Weiss Dávid, Riecher Ferencz, Hunozs Gábor, Steinhart Mór, Reicher Ferencz, Schöpkosz Ede Tich Lajos, Virágó Lajos, Bund Henrik, Péterfy Antal, Domonkos Lajos, Müller Károly, Millig Mátyás, Gyulai István, Kiss István Fényes Dezso, Komjáthy Zeigmond, Weidenfeld István dr., Grünwald Ferencz, Prodanosios Döme, Pekár Károly Nagy Kálmán, Domány József, Sonnenfeld János, Kalmán Miklós, Marschall Lajos dr., Dániel Kálmán, Pogszaj Lajos dr., Winter Adolf, Ifj. Kristófy János, Halmai Andor, Rubitskó Agost dr., Sallay Béla dr., Kabdebó János dr., Pleess Mór, Bing Ede.

Indítványok, interpelláció. Megnyitván az ülés, elnököl főispán hívdözli a megjelölt közigyelési bizottsági bizottsági tagokat. Első sorban felolvastottat a belügyminiszter intévénye Ö felségének R u d o l f trónörökös fohereczg halála következtében kelt nyilatkozványára.

A királynak népeihez intéztt leírata felolvastottat s azt álva hallgatták végig a közigyelési bizottság tagjai. A királyi leirat tudomásul vétetett s az falragaszokon is ki fog a népnek hirdettetüni.

A főispán részvétellel emlékeztet meg Sz z a t h m á r y Miklós dr. közigyelési bizottsági tag elhunytáról, a ki egyike volt Arad legbecsültebb, leg-tisztelettebb polgárainak. Indítványozza, hogy a közgyelés jegyzőkönyvleg adjon kifejezést mely részvételeg s ezt átíratban tudossá a gyászoló családod.

Az indítványt elfogadott. A tárgysorozat előtt még Barabás Béla dr. interpellációt intézett a polgármesterhez a buzsáki pusztá fogvasztási aólója vonatkozólag, hangzótva, hogy a Neumannok kijártsák, megcsalják a várost s a közönseget is, midön osempsz utakon szállítják a fogvasztási adókötéles özikkeket a pusztára s az adofizetés alól kivonják magukat. — Ezért szögüv bün-tetés illetti meg öket. Kéri a polgármestert, van-e tudomása erről, s ha igen, minö törvényi, miniszteri rendelet, szerződések vagy közigyelési határozat engedí azt meg a Neumannoknak. — Ha nincs tudomása róla, hajlandó-e szögüv vizsgálat meg-eljésével intézkedni, hogy a város igr rosszhiszenölleg ki ne játszassék s az illetök példás büntetések kapjanak.

Interpellációját írásban is henyujtotta s az a következő: 1. Van-e tudomása a polgármesternek arról, hogy Neumann Testvérek fogvasztási adó alá tartozó özikkeket a rendes vámcsorompi kikérüdelével, különböz utakon s különösen a Thianyi csárdával szemközt levő uton szállítatnak be a Buzsáki pusztára egyenesen azon eszéből, hogy az így bejövöl fogvasztási adó csak meg ne adoztasák.

2. Ha van arról tudomása, kérde-n, minö törvény, miniszteri rendelet, szerződések vagy törvényhatósági határozatok alapozik Neumann testvérek azon kiváltásos s különösen azon joguk hogy ök a behozott özikkeket a fogvasztási adó fizetésének kötelezettsége alól elvonják.

3. Ha az első pontban felhozott körülményről a polgármesternek nincs tudomása, úgy kérdem, hajlandó-e az ügyben sürgösen intézkedni az iránt, hogy a Neumann testvérek által a város egyenes megkötésására irányzott vizssaltes megakadályozassanak, hogy az ö által a városnak okozott károok egy szögüv vizsgálat meg-eljésével kikérüdelésenk. A vizssaltesenök végre, hogy a város kijártsát s összehímm megkötés ház eszélom elírás a törvény körlehelten szögüvral megbüntetésessék?

4. Van-e tudomása, kérde-n, minö törvény, miniszteri rendelet, szerződések vagy törvényhatósági határozatok alapozik Neumann testvérek azon kiváltásos s különösen azon joguk hogy ök a behozott özikkeket a fogvasztási adó fizetésének kötelezettsége alól elvonják.

5. Ha az első pontban felhozott körülményről a polgármesternek nincs tudomása, úgy kérdem, hajlandó-e az ügyben sürgösen intézkedni az iránt, hogy a Neumann testvérek által a város egyenes megkötésására irányzott vizssaltes megakadályozassanak, hogy az ö által a városnak okozott károok egy szögüv vizsgálat meg-eljésével kikérüdelésenk. A vizssaltesenök végre, hogy a város kijártsát s összehímm megkötés ház eszélom elírás a törvény körlehelten szögüvral megbüntetésessék?

lel A kiegyezési törvényt idézve, a lap kimutatja, hogy a törvény éppenséggel nem mondja azt, hogy a véderőtörvénynek mind két államban minden pontjában azóról szóra meggyezze, ugyanazonos szövegvel kellene bírnia. Minthogy pedig a reicherath képviselőhöz által már elfogadott és a magyar képviselőhöz által elfogadandó, illetőleg módosítandó 14. § az öketet illetőleg teljesen egyezhangoz, többet pedig a törvény nem követel, — a magyar kormányra nézve nem forog fenn törvényes ok, hogy az így módosított szöveget ismét az os trák kormány elé terjessze, hogy ez újbán be-mutassa azt a reicherath képviselőhözabán.

Vau erre püced-nis is, az 1878-iki quótatörvények Ausztriában és Magyarorszában eltérő szövegben terjesztettek szentesítés alá és így szentesítettek is. A Reicherath természetesen elfogadhatja a magyar törvényhozás által módosított szöveget is, de ez teljesen osztrák belügy. — Az ember már most azt bíhenné, hogy az ellenség, mintán a 14. § ellen oly nagy harozot folyatott, megelőzik az elerendó módosítását. De éppen az ellenségöt eszt áll. Míg az ellenség azt hitte, hogy a 14. § változtatlan elfogadása fog forozoztatni, s ezikkelynek roppant alkotmány jelentséget tulajdonított, most, hogy e 14. § módosításra van kiáltásban, egyszerre azt hirdeti, hogy nem is e § a fő, hanem a 26. §.

A kiegyezési törvény értelmében mindaz, a mi a közös hadsereg egységes vezürlété, vezénylété és belszervezetéti, (s ide tartozik természetesen a nyelvkérdés is), kizárólag ö felségé rendelkezésének alá tartozza, és épen azért, minthogy a korona oly kézségesen meggyezik a 14. § kiegyezésétében, mi egydedül azon eszálál bir, hogy a nemzet jogainak esonkitaltan feltartása iránt minden kényel emellöztesék, a törvényhozásnak kétszeres kötelezések képeztt, hogy ne a törvény be vagyon fel oly rendelkezését, mely által beenyulna az ö felségének feltartott jogkörbe. Ezért azonban nem kell tekinté-nen kívül hagyni a tiszti vizsgálatok nyelvet illetőleg nyilvántott aggodalmakat s a „P. L." előlételeinek talála az ö tekintetében a véderő bizottság által ajánlott, megelőben bizonytalán határozati javaslatot, megvan gyözöde, hogy a törvénynek ö felségé jogkörét esorított módosítás nélkül is meg lehet majd találni a jogosítá igényt kielőgító megoldást: — olyant azonban nehezen, mely az ellenzékelt is kielégiené, vagy ha olyant is találnának, az ellenék bizonyára rögtön elhagyóra a 26. §-t és más özikelyere vetné magát, hogy folytassa a harozot, mely nem annyira a javaslat, mint a Tiszakormány állása ellen tör De minél világosabban lép előtérbe az ellenzék es irányzata, a többesé bizonyára annál szorosabban eszatlakozik. A kormányhoz és a haroz érdemévté annál határozottabban lehet előrelátni.

Országgyelés. A képviselőház kedden rövid ülést tartott, melyen az elnök bejelentette vizsolyi Gusztáv halálát s a haz e fölött érzett fájdalomnak jegyzőkönyvleg adott kifejezését. A betérjesztésök között eljenzéssel fogadta a ház az igazságügyi bizottság jelentésének betérjesztését az ö r ö k l e s i jogról szóló törvényjavaslat tárgyabán. A jelentést Sz z a t h m á r y, a bizottság kiöltök s nagy szorgalmu előadója nyujtotta be. György Elek az elnöknek a közelebb a képviselőházban s a képviselőház körü történi rendöri intézkedésekre vonatkozó jelentését szó-fenyegülésben, és megüdütt magyarizáni azt is, hogy miért ajánlja fel a eszben miss olyan készséggel a szerencsétlen Magt get pinzatos leveleit és miért iméltette többözzér: Monien és mutassa meg ö leveleket azoknak, a kik ekeke kereszttöl éltek ezen ember társaságában és ök megfogják önök mondaní, hogy csakugyan töle valóik e a levelek?

Es valóban Dani alig talált volna valaki, a ki az eljenköt állítsa, ha Magtét írása éppen olyan kétségbeejtó húséggel volt utánözva, mint az övé.

De magis osar lehetett valami előnyt húzni e kördönös feltezedésből. De hogyan? Beszéljen-e a tpszóalatról? Miért? Jobbnak látta hallgatni és magát meg húzni, mert úgy se bítték volna neki. Elhalasztotta tehát buzsuját alka mászóbb időre, nem akarta azonban, hogy ez a hamisított levél, — mely valódi tanu lehetett, — abban a főkben maradjon, a honn miss Sarah bizonyára eleikkasztotta volna.

Egüdeltyt kért tehát a levél lemaszólására és a hogy ezt megkapja, azonnal dolog hoz latott és sikerült is neki a másolatot az eredeti levélről — kieserolni. Miután ezen tut volt, elhagyta a miniszteriumot és felugorra kocsijára, Brévanhoz hajtatott.

XII. Mint minden erélyes természet, úgy Dani is, hogy most nagy teherölt érezte magát megszabadulni, fellelézést. Söt teljes hidegvertséggének örendett volna, ha egész lényét nem dulta volna fel az a ret tenetes gyüöllet, mely elfogta, ha csak miss Sarahra gondolt.

Bréven véltelenül odahaza jött. Dicsöz szavakban festette le előtte Dani a p-lyzést új képét és megmutatta neki a hamisított levelet, melynek kelteke zött miss Sarahnak és sir Tomnak tulajdo nités. Es aztannem is tördöve Brévan felkáltsáival, — ki megsemmistelni lát szott e hírekröl, — Dani folytatá:

— Most kedves Maxim, hallgass reám! Talán az utolsó akaratomat hallod tölem: A macik félbe akarta eszakítani. — Tudom jól — eszölt Dani, hogy mit mondd. En ugyan remélöm, hogy nem fogom ott lenni hagyni esontajimat, szóuban az egész ott ülő és az embure beledöközöttik egy gölyö, jöb tehát most intézkedni.

(Folytatás következik.)

XIII. Mint minden erélyes természet, úgy Dani is, hogy most nagy teherölt érezte magát megszabadulni, fellelézést. Söt teljes hidegvertséggének örendett volna, ha egész lényét nem dulta volna fel az a ret tenetes gyüöllet, mely elfogta, ha csak miss Sarahra gondolt.

Bréven véltelenül odahaza jött. Dicsöz szavakban festette le előtte Dani a p-lyzést új képét és megmutatta neki a hamisított levelet, melynek kelteke zött miss Sarahnak és sir Tomnak tulajdo nités. Es aztannem is tördöve Brévan felkáltsáival, — ki megsemmistelni lát szott e hírekröl, — Dani folytatá:

— Most kedves Maxim, hallgass reám! Talán az utolsó akaratomat hallod tölem: A macik félbe akarta eszakítani. — Tudom jól — eszölt Dani, hogy mit mondd. En ugyan remélöm, hogy nem fogom ott lenni hagyni esontajimat, szóuban az egész ott ülő és az embure beledöközöttik egy gölyö, jöb tehát most intézkedni.

(Folytatás következik.)

(Folytatás következik.)

LEGUJABB POSTA.

Vijmos császár látogatása. A „Hohenzoller“ császárí yashott május elsejére a császár reedekkezésére készen tartják. Azt hiszik, hogy a császár az angol udvart szándékozik meglátogatni.

A német országgyelés és Rudolf halála. B e r l i n b ö l jeientik 12-iki kelettel: A képviselőház mai ülésein y i g r ö f osztrák magyar nagykövet levelet, melyben közli, hogy a külügyminiszterium utján F e r e n c z J o z s e f ö felsége elé juttatta az elnök írását, a melyben a ház részvényilatkozatát közölte R u d o l f trónörökös elhunytá alkalmából. A nagykövet kormánytól utasítást kapott, fejveszté ki a ház elnöké előtt, hogy a porosz képviselőház részvényilatkozata vizsgálató bizonyossága a baráti és testvéri érztletnek, nely a két monarchia népeit jó és rossz napokban bensöleg összefűti. A nagykövet egyuttal kéri az elnököt, fejveszté ki a háznak, hogy a mélyen süjtött uralkodó, mint a kormány bensö közönsetét.

NAPTAR. Február 14. osztoftörök. Róm kothol. naptár: Riooi Katalin, Prot. naptár: Benigiu. Görög-orosz naptár (február 1.) Trifon. Nap két 7 óra 12 percekor, nyugvók 5 óra 18 perczkor. Február 16. As aradi perokasztület 10 évi fennállásának ünnepele. Február 17. As aradi hadastyan egylet évi rendes közgyelése d. u. 2 ózazor. (Uj városháza.) Február 17. As aradi iparokok betegségeüvöz és temetkezési egyletének harszavaci fennállási ünnepele, hangversenyval, társasácoival és táncvígalmommal egybekötve. (Vasr szálloda.) Február 24. As aradi polgári ölöveszgyelet évi rendes közgyelése a városházán d. e. 10 ózozkor. Február 24. As eleki takarékpénztár évi rendes közgyelése. A pécskai takarékpénztár évi rendes közgyelése. A „Köszög-Égyesület“ nyilvántar könyvtára (Köszög-Égyesület 8. szám.) nyitva van kedden és szombaton d. u. 3-4-ig, és pénteken d. e. 11-12 óra között.

Mértékletesítő hivatalnok. Az Arad városal megválasztott mértékletesítői segédi hivatali állásra a közgyűlés tegnap egyhangulag Janák Imrét választotta meg.

Halászlát igazgató. Aradváros közönsége ez évben is hazilag fogja kezelni mert arra a meggyőződésre jutott, hogy ez a kezelési mód igen előszerű. Megmaradt a tarifa is a réginek, azonban négy új hálózatot vetett be a szabályrendeletbe, melyekre vonatkozólag az intézkedést az érdekeltek megtehették a gazdasági hivatalnál.

Kolozsvári „Mátyás-szobor”. Építésként Aradváros közönsége is hozzájárul 25 forinttal, azonfelül a főkapitányi hivatal gyűjtést eszközölt, melyet a helyen is figyelmeztető ajándékba a közönségnek.

Sorshuzás. Az aradi sorozójárási hivatal első korosztálybeli hadkötelesek felett a sor-huzás február hó 18-án délelőtti 9 órakor jött meg az aradi sorozójárási hivatalos helyiségében. Figyelmesebben az érdekeltelket, hogy a sorshuzás megjelölésére okvetlen megjelenjenek, vagy pedig megbízottak által képviseltessék magukat.

Ékszü. Ifj. Hönig Frigyes aradi harangöntő a hó 23-án vezeti eltolthoz Aradon Simalya helybeli kereskedő szép és kedves leányát, Zsófia kisasszonyt.

Állandó gazdasági tudósítók. A föld mivétele, ipar és kereskedelmiügyi miniszter Frank Ferencot Békésvármegyében oros házi járására, Janos Mihályt pedig Hunyadmegyében maros-illyei járására nézve az állandó gazdasági tudósítók tiszttel bízták meg.

Adakozás az öreg honvédeknek. 6-ik nyilvános nyugtás az 1848-49-iki aradi honvédegyelet segélyzettei felügyelőségére befolyt kéreges adakozásokról: Törökboosai takpénztár 10 frt, Wittmann asszaltársaság Aubrich által 5 frt, Új aradi takpénztár 20 frt, Szenteti takpénztár 5 frt, Jánoszárai takpénztár 5 frt, Czeglédi népbank 1 frt, Dunaföldvári népbank 10 frt, Békési népbank 6 frt, Aradi ipar és népbank 20 frt, Jenki Mihály 2 forint. Összesen 84 forint.

Többi kéreges adakozásokat elfogadnak az aradi hirdlapok tekintetes szerkesztőjei; Bettelheim testvérek és ifj. Klein Mór könyvkereskedéserei, ér aolított. Arad, 1889. febr. 13-án. Szentpétery Antal, honvédegyületi pénztáros.

Eljegyzések. Neumann Gyula lippai fiatal kereskedő eljegyezte Jósziás lyan Grünberger Sarolta kisasasszonyt. Neszly Zsigmond paulisi postamester Hladik Auréi dr. paulisi kórosvos leányát, Gizella kisasasszonyt jegezte el. Beok György aradi keres máros a szép Csermák Marietta kisasasszonyal váltott jegyet.

Az aradi könyvnyomdászok báija alkalmából a következő felhívéseket folytak be: Réthy Lipót 5 frt, Guvay István 5 frt, Réthy Viktor 4 frt, Schriffert József 2 frt, Muskát Miksa 2 frt, E. Illás László 1 frt, Várkonyi Vilmos 1 frt, Orgován István 1 frt, Képpich Zsigmond 1 frt, Székely János 1 frt, Bóvész Adolf 2 frt, mely felhívéseket fogadják ez uton is a ne mesleki felhívőket az egyelet nevében a rendező bizottság hála közönségét.

A békés csabai tornaegylet alapsza bályait a helygymnázium jóváhagyási záradékkal látta el.

„Fortuna” betegsegélyző egyelet ez év rendszeres közgyűlése vasárnap, a hó 10-én ment végbe. Miután Moskovitz J. előnk a felsége királyi házat a magyar nemzetet Rudolf trónörökös elhalalozása folytán ért pótlhatatlan veszteséget a közgyűlés mely megilletései mellett kommentálta, — felolvastatott az előnk jelentése, mely az egyeletnek a lefolyt 1888. évből működéséről és annak — pénzügyi helyzetéről kedvező világot vetett. Ezszerint a felhívőbizottság jelentése értelmében az egyelet pénzügyei az 1887. évhez viszonyítva — 200 frtval emelkedést mutatnak. A kezeloárságnak egyhangulag megadotván a fölmentvény, következtetést a módosított alapszabályok előterjesztésére. Első sorban Singer Adolf alelnök propozíciója elfogadtatván, elhatároztatott, hogy az egyeletnek eddigi vezetője helyett a „Concordia” nevet veszi fel a miután a közgyűlés az alkizabályokat ilyformán új alapszabályokba válogatva a részleteiben a változott viszonyoknak jobban megfelelőknek találta, — azt egész terjedelmében elfogadta és jóváhagyás céljából haladéktalanul a helygymnáziumhoz felterjesztendőnek elhatározta. — Következett a zászlószentelési ünnepély megvitatása, miután az, hogy a zászlószentelés mely napon leendő megtartandó, az adott viszonyok mellett történet megállapodása, nem jöhetett létre, elvből végre elhatároztatott, hogy ezen ünnepély ezen év viamely — az egyelet választmány által meghatározandó hónapjában — okvetlenül meglesst tartandó, kikötvényt természetesen, hogy mikor a viszonyok a tekintetben a végmegállapodást megengedik, — egy rendkívüli közgyűlés lesz egybehívandó a részletes program megállapítása céljából. Zászlóvölgy egyhangulag Gruber L. lett kiküldve. Az előnkés előterjesztésére az egyelet tisztelbeli tagjai megválasztattak: Deutsch Bernat (Temesvárról) és Bing Vilmos urak. Ezután az eddigi tisztviselői kar — a három évi választási ciklus eltelvén a közgyűlés általános ülésének nyilvánulási közönséje — leközönte, Rónai József előnkésége alatt a szövetségbizottság megalkulása a választás eredményét követő közgyűlés hirdette ki: Egyhangulag megválasztották: Moskovitz Jakab alelnök, Píteiszi Ferenc ellenőrkés és Fekete Jakab pénztáros. Alelnök: Löwy Alfréd, alelőnké gondnok: Kéneli József (szótöbbség), betegsegélyzők: Auszenberg Mór, Weisz M. és Ehrlich M. választmányi tagok: Engelhardt M., Fischer Samu, Iszakovits Adolf, Keller H., Krönberger Mór, Blum Mór, Blum Herman, Roth Lajos, Rónai József, Schwegler A., Singer Adolf, Stei-

ner J., Szida Száva, Werner Mór, Felkenstein Adolf, Glöckl Zs., Kugel J., Ürményi Tóbiás, Feitinger Bernat, Radován Józsa, Schlesinger Vilmos, Stein Ignác, Schwarz Samu, Scheffer Lipót, esti 8 órakor táras vaosra volt a Vaszalloda étteremben, hol kifünö hangulat mellett mintegy 100 frt gyűlt egybe a zászlóalpari javára.

A helygymnázium, 6 felszegék azon legfelsőbb rendelkezést értesíti az összes törvényhatóságokat, hogy néhai Rudolf trónörökös ö fensége nek ö zvegye ö követezőleg czimeztessék: „Ozvegy trónörökös, Stefánia főherozegnö 6 császári és királyi fensége.”

Szörnyű halál. A szegedi felsötányán Korom Mihály nagy lakadalmat tartott: A leányát adta össze Lippai Flórián fiával. Nagy számu vendégség gyűlt össze erre a lakadalomra; átvigadták az egész éjszakát, Szörnyű befejezése lett azonban a vigasságnak; ugyanis tegnapelőtti Tóth Molnár János tanyai kapitány belebeteg a szivarját a Korom Pál hosszuszaru szipkájába és ki akart menni a szobából. Azonban a küszöbön megbottolt és arozra bukott, miközben a szipkavékonyszára az orrán át belefuródot az agyvele jébe, körülbelül egy deciméternyi hosszra, úgy, hogy rögtöni halált okozta. A lakadalmas nép kedvét perze tökrétette ez a szörnyű eset, Először azt hiték, hogy Tóth Molnár csak az eszméletét veszítette s hamar friss vizet vittek be egy talban és azzal mosták az arczáról a vért aszván, mikor látták hogy a szipka szára, az orrába ment, ki akarták venni, azonban oly erősen bele volt szorulva, hogy egy markos legény tudta csak kihuzni. A cauterizálás benne maradt az agyvelőben. Mikor aztán látták, hogy nem képesek életre hozni, föltették a kocsira és bevitték Szatymazra. A vendégség pedig szót osztott. Tóth Molnár János jómódú ös éves gazdaember volt. Ozvegyét ö öt fiut hagyott hátra, a kik közül kettő már feleséges.

Köszönetnyilvánítások. Az aradi ír. jótékony egylet részről kibocsátott felhívás következtében továbbá adományozni sziveskedtek: Klein Sonné uröl 6 frt, Köhn Adél szül. Huber és dr. Tisch Mór né uröl 5-5 frt, Wexler Eugénia uröl 3 frt, Rosenberg Emma és Kistelek Lévy Ignác uröl 2-2 frt, Freund E. uröl, Temesvárotól 1 frt, összesen 24 frt, az előbbi kimutatások szerint 689 frt, fősszeg 713 frt, mely nagylelkü adományokért az igen tisztelt emberbarátoknak hála közönséget fejeztetik ki. — Ar. d. 1889. február 13-án. A z e g y l e t e l n ö k s e g e . — Az aradi ipar és népbank tekintetes igazgatósága az aradi ír. jótékony egyelet javára 10 frtot adományozni sziveskedett, mely nemesszivő adományért hála közönséget fejeztetik ki. Arad, 1889. február 13-án. L u s z t i g A d o l f, elnök.

Beütöres lopás. Kovács Zsigmond lippai lakos és világió szőlőbirtokos házára ismeretlen tettesek annak a világió „Banu” nevezetű szőlőgögy-részben fekvő presházába betörték és a pinoze ajtáján levő Wertheim-lakat letörései és az ajtó feltörése után a pinczébe hatolva bort, pálinkát és két drb kisebb hordócskát összesen 76 frt 40 kr értékben eltolvajolták. A tettesek nyomozása iránt a csendőrsér részéről a kellő intézkedések megtétték.

A gyémánt-műltes ki-leány. Egy szöke, pirosposzsgás kis leány állított be teg nap délelőt W e i s z David helybeli zá loháztulajdonos üzletébe, kére, hogy a nála levő öt gyémánt-köves arany mellúre adjaanak egy frt zálogot. A tulajdonos előtt feltűnt a félénk kis leány az értékes tárgygal s az ismételt kéresem megadta ugyan az egy frtot, de mondta neki, hogy várjon egy percet, míg a vároása megy és meggyőződik arról, mi az értéke a tőnek. A leányka megnevezte a rossz szagot a ott hagyva a forintot meg a 35 frt érték melletti is, ellállat az üzletből. A gazdátlan tít aztán Weisz felhozta a városházára, hol azt igazolt tulajdonosa Nyáry Béla rend őrkapitánynál megkaphatja.

Színház.

— február 12

„Rosenkranz és Guldénstern” a Klapp Mihály vígjátéka ma leszoigálta azt a hívatást, hogy belőlön egy estét a színi évadban. Közönség kevés volt, s az előadás nem is érdemelt valami sokkal többet. Az elő adók közül kevesen tudtak szerepüket, s ez nagyon vontatótta tette a társulást, úgy hogy a két első felvonás szinte unalmasá vált, élénkebben ment aztan a két utolsó felvonás, s a közönség mulatott is valamit, de tapost nem lehetett provokálni.

„A suhanec” Koati operetteje holnap csütörtökön este kerül először színré. Ezt az operettet a budapesti népszínházban már ötvönödi többször adták, annyira megszerette a közönség. A czimzerep Blaháné egyik legjobb alakítása. Nalunk a czimzerepét, Józsi szedőgyereket, a kit gyámjapja folyton „suhanec”-nak korhol, P a j o r Emília játsza. Józsinak az egész darabon végig húzódozó jólté pajkosságai képezik az előadás éllettö elemét, s leleményességével ö segít elő a mese szerencsés megoldását is. Józsi nővére Eliz szerelmes Emilbe, a kit csak szegény festőnek tartanak, s ezért Eliz gyámjapja és nagyanyja ellenük a házasságot annál inkább, mert Eliznek van egy gazdag főszeres kedve, a ki butaságával igen mulatságos alakja a darabnak. Végre Józsi kislöti Emil előköt származását és gazdagágát, a mire o szerelmeseck egymással szemétk. A szövegert maga a zeneszerző Koati írta át egy régi francia vígjátékából. A zenéről annak idején azt írták a fővárosi lapok, hogy kedves fülbeaszó, o.upa kup-

let, induló és keringö. Egy ideig az egzignyenekarok se játszták mást, mint a mi „A suhanec”-ból való, s egy pár részletet még a mi aradi cigányaink is játszták. A darab a mi társulatunk elég régen készült, s próbát is tartottak belölö elgeszer. Remélhető tehát, hogy itt is sikert fog aratni, s kaszadaráb lesz belölö.

FARSANG.

Farsangi naptár.

Február 17. Az aradi hadseregöt álarcos báija az iparöház nagyteremben.

Február 18. Az aradi asztalosögödök egyletnek táncszertelje az iparöház termében.

Február 21. Az aradi és vidéki román nögyelett báija. (Fehér kereszt.)

Február 23. Az aradi ipartestület báija az iparöház nagyteremben.

Február 23. Az aradi korosztályö-egylet táncszertelje. (Fehér kereszt.)

Február 23. A pécskai ifjuság báija a „Korona” vendéghözben.

Március 9. Az EMKE aradvárosi választmányának táncszertelje. (Fehér kereszt.)

Március 5. Az aradi polg. jótékony nögyelet hangversenyenöl egybekötött szertelje (Fehér kereszt.)

REGÉNY-CSARNOK.

Az utolsó pont.

(Regény egy kötetben.)

— Az „Aradi Könyvny.” szerkesztésénél —
Máriá Gabriella.

(17 folytatás) VII.
Metamorfosis

Végig terült chaise-longueján, hogy telje élvezettel lassón hozza az ismeretlen élvezethez. De csodálatos, hogy az első lapot átfutotta, lankadtan fektette a könyvet ölébe, elszomorodva tekintett maga elé és hosszan felsöhajtott.

— Oh! hiszen én semmit sem értek ebből!

Ismét felnyitotta és lassan lapozgatni kezdett benne, meg becsukta és sohajtózt, míg végre könyök lepte el szemeit és zokogásra fakadt. Sokáig tartott, míg kisírta magát és kissé megkönnyebbült szível járkalni kezdett a vastag szönyegen fel és alá.

— Tanulnom kell, sokat tanulnom, mielőtt gyönyörködhetném e szép dolgokban. Ah mily keveset is tudok! Csak egy oldal és már is mennyi ismeretlen szö áll előttem, melyek valószínűleg époly ismeretlen fogalmakról szólnak is!

Aktuatom holnap a könyvtárt; bizozonyára fogok alkalmas könyvet találni!

Vissza tilt és gondolkozni kezdett. Mindjokban tudatára jött annak, hogy hiányzik neki valami, hogy — nagyon — sok hiányt kell pótolnia és kétségbeesve, kapkodni vezetö fölön után, amit megtalálni annál is nehezebb volt, mert az elhanyagolt nevelés folytán nem tanult meg helyesen következtetni, természetesen tár sitani.

— Ha már elzártak a világtól, embe rektöl — legalább tanítottak volna . . . Valjon miért is nem neveltek okosabbnak . . . füzé tovább gondolatait . . . s ipar kodott felkutatni és feltalálni a helyes okokat

— Ha okosabb volnék, bizonyára meg tudtam volna olyasmit, ami e nyomorult, szegényteljes helyzetből kiszabadítana, s ezt ugylátszik nem akarják!

Hirtelen eszme villant fel agyában. Felkapta a félredobott könyvjegyzéket s élénk figyelemmel kezdte vizsgálni.

— Ha e holt betük valamit mondhatnának!

A papirlap szép és határozott fértias közvonásokkal volt telve, de Nöráh nagy örömré — bár egyelőre semmivel sem világozóttá az föl jobban — az első lapján a dada ott hagyta a levelet is — illetöleg a receptet, mert a megszólítás és aláírás nélküli rövid sorokat nem lehetett egybeérteni.

„Mellékelte könyvek olvashatók. Nem szabad egyedül hazynia egy percre sem, Semmi felvilágosítás vagy változtatás az életmódban újabb utasításig.”

Nézte, nézte . . . egész lelke szemében volt, míg olvasta a rideg rendelkezényt, s mindjokban elsápadt.

Arca heves fájdalmat áruít el . . . s végre kitért belölö az elfojtott szenevedély. Nem titkos . . . ösondes . . . néma könyvek . . . melyek szeliden peregték néha alá gyönyörű kis fehér arczán, hanem lázadó, féktelen harag . . . az igaztalan bá nászód ellen, melyben részesült.

Lihegve ugrott föl s kezeit hol égféle kulesolva, hol haját tépve futott a szobába le s föl. Szakgatott szavak törtek elő, heves kifakadásai sorsa ellen.

A finom, gyöngéd, szelid, engedelmes gyermek egész lényéböl kiforgatva, dühöngö kis furáiá vátózott.

Jö, hogy szegény öreg dajkája távol jö, mert ha közelébe kerül, talán életé árán is megvétte volna szabadságát. . . kinos rohamában, mely azonban lassankint csöndesedni kezdett.

Arczáról eltűntek a halvány-piros foltok, szemei visszanéztek szokott szelid fényöl, s midön most lecsillapodva véletlenül

megpillantá magát a tükörben, megrettene fordult el, feldult arca, összekuszált haja képmásától.

Az összevisszagyerült levelet kiegyengette és kis szekrénybe zárta, s könyvvel pedig megindult a könyvtár felé.

Szomorúan, de csöndes, megadással helyezte vissza a többi közé és visszafordult, hogy elhagyja a helyet, melyre, míg tiltva volt, úgy vágyott s most csak irtozával nézett végig kötetekre s véletlenül hajával lettön nehányat.

(Folytatása következik.)

KOZGAZDASÁG.

Hová milyen szöllöfajtákat ültessünk? A vörös bor fajtái.

A vörös bor készítésére alkalmas szöllöfajtákat mindenekelőtt magyar fajtákra és külföldi fajtákra oszthatjuk fel.

Elsö helyen a kék kadarkát kell említenem, mely a délbeli vidékeken mindig aszút ad, de más vidékeken is igen jól megérett, mint Mönésen, Karlöczán, Egerben, Villányban és Szegszárdon. Visonta vidékén is termesztik, de ott mar nem tisztakadarka, hanem purcsinnal keverve. A hol megérik, speciális jö bort ad s azért ezeknek a vidékeknek azt ajánlanám, hanem ennél maradjanak. Hogy jól megérvén, ahhoz meleg fekvés és hosszú ösz szökséges. Rosszul érett kadarkánál bár mely más fajta is többe ér. Ulyan vidékeken, ahol 10 év alatt legalább hatszor benem érik, kiirtandó s más fajtákkal pótlándó.

Sárfekete. Ez Tolna, Baranya és Somogy egy részében termö nagy és igen léhdus boggyón szöllözönek is alkalmas, s mézbeca gazdag talajban jól terem.

Purcsin. (kiszemö kadarka). Az előbbihez hasonló, de sokkal kisebb szemü és késöbb ér. Visonta vidékén.

Szöszöld. Szegszárdon és Budán szöszöldönek, a vad feketének is nevezik. Ugy látszik, hogy öregi magyar faj, mely a talajban nem válogat, jól termest ad, késön érik s szép színt és tartóságot ad a különben kemény, fagyos és savanyu borknak. A fillokszerának 2-3 évig is ellentáll, de kvaitásra termes teni meg sem ajánlható, hanem igen is oada, a hol más faj nem terem.

Mézefekete Tolnában sokat terem, de nem tartozik a finom minőségű szöllöfajták közé. Mázgás talajba válo.

Ezek a hazai borknak való szöllöfajták. A külföldi vörös borkfajták közt első helyen a medoci és burgundi fajtákat kell említenem. Ez utóbbi különböző változatival nálunk jobban el van terjedve, csak hogy ezt is rosszul választották. A franczaiak már régen kiirtották a Biskrán kicsit s nálunk ezt dedégetik a Gamay helyett. Különbö valódi burgundig nálunk sehol sem lehet találni az egy promontori telepet kivéve, hova tavaly hozattam valódi. Ugy a medoci mint a burgundi agyagos, vörösös kötöttebb talajt szeret, melyet, hogy tápdus legyen, mind három évben meg kell trágyázni.

A Gamay és Pinot noir az ögezs országban el van terjedve s olyan helyen is taláni, a hová nem való: mert az utóbbi nagyora koran is érik és a talajban is nagyon válogat. Mindkettö hosszúra kell meteszünk. Boruk mindig szép színú, zamatos és erős.

A medoci fajták közül kifünö szöllö a c a b e r n e t hét változatával és a Merlot. Ezek Franciaországnak, söt az egész világnak legreiszös szöllöfajtái, nedves talajt szeretnek, Franciaországban majd nem réti talajban termesztik, szaras helyen kevésbé sikerülnek. Boruk olyan, mint a leg jobb bordeauxi. Nálunk is csak nyirkos talajban diszlenek. Igen kényes tulajdonságuk az, hogy a túlságos meszes talajban mellékszít kap.

F e h é r b o r n a k v a l ö f a j t á k. Előfoglalással azt szokták állítani, hogy a sárfekete a legjobb, de a legjobb fér bornak való szöllö. Igaz, hogy a sárfekete kifünö fehér bort is ad, Neszmélyen, Somlyon, de ad olyant is, mely semmivel sem jobb ar alföldi vönkónál.

A furmint imétté ama fajták közé tartozik, amelyek majdnem minden vidéken más név alatt találhatók.

Némely vidéken igen rossz bort, más vidéken, pl. Tokaj-Hegyalján aszút ad. A k é k n e y l t u is ilyen, de igen keveset terem. Balaton vidéken olyan kifünö bort ad, hogy mustjának hektoliteréért 100 forintot is fizetnek, így például Badaosonyban, de már Somlyon nem sokat ér, Somogyban pedig egészen kiirtották.

A b a k a t o r mint Ermellök büszkesége ismeretes, nehezebb asztali vagy könyvebb pecsenye bort ad, de csak ezen a vidéken, maült sehol.

A B a l i n t (Z e l e n é k) nemcsak nálunk, de a Balkánon is el van terjedve; némely vidéken kifünö pecsenyebort, masüt könyvebb asztali bort ad.

A kik a minőségére akarnak sulyt fektetni, azoknak a következö szöllöfajtákat ajánlom figyelmükbe:

Elsö helyen a Biharban termö s z e r é m i z ö l d e t. Ennek aprö szemü, de igen tömött firtjei vannak, boggyói zöldek, finom zamatuak. Kér, hogy ott, a hol diszlik, tisztan nem termesztik, pedig a r a j m a i r i e s l i n g n e k méltó magyar párja lenne.

A s á r f e k e t é r Somlyón, Neszmélyen jö termest, ellenben kvarcos talajban csak asztali bort ad.

A z e r j ö k o r csak helyen furca nevei vannak, így Székesfehérvártól hárs leveletnek, Moorott czirifandínek, Penczen s z a t o k i n a k nevezik. Korán érik s assalásra hajlandó, néha aszút

is ad. Rossz tulajdonság: az, hogy csak öszben rothad.

A m u s k o t á l y franczi fajta, legzagosabb valamennyi szagos szöllöfajta közt. Ez is köllönözök nevek alatt van elterjedve. Két változata van: M o s o a t L u n e l (zöld) és a M u s o a t F r o n t i g n a n (piros). Tokaj vidékén soknak van belölök. Ha megaszik, a világtölegitünnöbbspeciálitását adja.

Sokat termö fajták.

Sokat termö magyar szöllö: jta igen sok van, melyekhez még néhány importált is járul.

A r a k e z ö l d a s alluvialis talajt szereti, de a dolomitban is terem, ha mind den negyedik-ötödik évben megtrágyazzák. Esöt és homályos időjárás nem szeret. Buda vidékén a h o s z a y e l ü óriási termést ad, fél holdon 120 hektoliter is, de bora nem tartozik a legjobbak közé; borházasításra alkalmas. Különbö tulajdonsága, hogy bora könnyen megvirágosodik.

A m i r k o v a e s t, s z l a n k a m e n k á t é s k ö v r d i n t á t a szöllök hozták be hozzánk. A két előbbi jobb, az utóbbi legtöbb bort ad. A k ö v i d i n t a veuyigjét aróli lehet könnyen megismerni, hogy egy rügy helyett két rügye van. Sokat terem s rövid metésze mellett rossz talajon is jól tenyészik, semmit sem rothad.

A v ö r ö s d i n k a tértelteni való, kissé zamatos szöllö. A b o g d é n y i p i r o s d i n k a igen bőven termö; fája alig van, minden hajtságon legabb két jökora fürt terem. Könnyen rothad s 16 szöztök ugyan b o n n e a maximum. Az akót tölti cukor, de házasítás nélkü nem tartós ital.

A j á r d o v á n y asintén bőtermö s a hol jól megérik, jó bort ad.

A m i a b ö t e r m e s t i l l e t t, a s ö l d i n k a nem sokat enged a h o s z a z u n y e l t e n e k .

Az importált fehér szöllöfajták közül az o l a s z r i e s l i n g e t kell említenem, mely a talajban nem válogat, hanem mint az aköz és a bálványfa minienütdiszlik. Alvó szemjei a majusi fgy után kihajtanak s jö termést adnak. Idösebb kora ugy 20 év után termékenységböl veszik.

Megemthendó még a Folle blanche, melyet cognac-elparására használnak a francziak.

Csemegeszöllök.

Régen bebizonyított tény, hogy a szöllö a legégszégesebb gyümölcs, melynek egyes fajtáját, minthogy a gyöngye gyomrot meg nem terhöl, kuranak is használnak. Asztali vagy csemegeszöllö termesztésénél a talaj nem oly fontos kérdés, mert azt javítani lehet, hanem f ö z e g h a j l a t . Sok fajtára fektetni a csemegeszöllö termesztését itt is baj volna, s azért leghelyesebben az csalekszik, a ki a fogyasztó közönség ismét tartja szem előtt. Különbö azokat figyelemmetem, a kik a kivitelre akarnak szöllö termeszteti, hogy a fösuly ne fektessék muskotályra, a szagos fajtákra, mert ott, a hová mi szöllöt exportálunk, ilyenekre nem reflektálunk. Legkedveltebb és legjobba a C h a s s e l a s és a m é z e s f e h é r . Megjegyzem még, hogy legjobb eredményre az számítanak, a ki minél korábbi fajták termesztésére törekszik, mert ezekért adják meg a legjobb árakat.

A csemegeszöllöfajták közt mint igen korán érök a következök ajánlhatók:

M a d e l a i n e a n g e r i n e buja tenyésztésű fajta, virágzásokon igen kényes. Julius 15-20-ka talján érik. A lassalajt jobban szereti a kötöttönl. Hosszu lugas müvelés mellett jól terem.

M a d e l a i n e r o y a l e , előbbinek ellenkezője, s kurtán metesze terem jól. Julius közepén érik. Héja finom gyenge s azért csomagolásra kevésbé alkalmas.

P r e o c c e d e M a l i n g r e , hajtasi elágaznak, kurtára metesze nagyon bőtermö, korán érik és nem nagyon kötött talajt kíván.

M a r g i t é s A u g u s t a n a , mindkettö Olaszországböl származó igen korai fajta, az A u g u s t a n a s á r g a áttetöz, a M a r g i t öides. Mindkettö édes és hamar föleretlen is ehető. Lassalajtban szereti a kötöttönl. Hosszu lugas müvelés mellett jól terem.

C h a s s e l a s kifünö kiviteli csikk, van fehér, sarga és piros változata. Az utóbbi könnyen felismerhetö, mert leveleinél erei pirosak.

Ujabbán az arany s á r g a nagyszemü C h a s s e l a s Napoleont és Fontainebleaut kezdik kedvelni, melynek tenyésztésére nálunk az alföld volna hivatótt.

A m é z e s f e h é r meszes talajban termö finom csemegeszöllö.

Vannak más szemre való csemegeszöllök is még, de ezek déli fekvésű, homok talajt és hosszú metészt kívánnak.

Végtü még a T ö r ö k g ö h é r t említem, mely különösen lugaokra alkalmas és a kecskecsöcsöket és a Somenadiót, melyeket tölre jól lehet tenüi; az utóbbi sokszor az ujig is eláll jó kamrában.

Ezek azok a szöllöfajták, melyekre, melölöve a „kapkodást, a sokféle kísérletezést, sulyt kellene fektetnünk, mint olyanokra, melyek égbajti és talajviszonyaink legjobban megfelelnek s a melyek természetével egyekes már is igen szép anyagi eredményt értek el.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Ujabbli menetül-mérséklés a budapest-bruck bécsei vonalon a magy. kir. állam vasutak részéről. A magy. kir. állam vasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a körm. és közl. miniszter új rendelkezése a budapest-bruck-bécsei vonalon már eddig is fennállott jelentékenyen mérsékelte díjak f. évi február 15-töl kezdve ismét tetemesen leszállították, úgy hogy a Budapestbruck-át Bécsebe, valamint viszont aszöli közvetlen jegyek árai az imént említett nap

